

Gratis klinik i Senegal

Igen i år fik jeg en donation fra U-kassen, på 5.000 kr til indkøb af medicin i Senegal og til transport behandling af akutte tilfælde i min lille klinik. Tak for det.

Her er lidt historier fra klinikken.

Jeg er ca. 5 måneder om året i Senegal. Jeg savner mine patienter, når jeg er i Danmark. Især får jeg et godt kendskab til dem, der kommer hver eller hver anden dag for at få rensset sår. Noget, de aldrig ville have råd til på den lokale klinik. Hos mig er behandling og medicin gratis, selv om der alligevel af og til lander gode sager på mit bord som tak: Papayaer, hibiscussyltetøj, mørk, aromatisk honning og store søde grapefrugter. Ofte er takken dog kun de bønner, folk beder for mig. Har man ikke andet, kan man altid bede

Allah, Gud eller ånderne i naturen om at beskytte mig og give mig et godt liv. Jeg bilder mig ind, at jeg kan mærke alle disse bønner og velsignelser omgive mig som en varm sky. Også i Danmark.

Børnene i skolerne her lærer til husbehov at læse, oftest af en lærer, der selv er gået ud af en mangelfuld 7. klasse. Når børnene går ud af skolen, er der absolut ikke noget at læse i nogen steder, hverken bøger eller aviser. Så man kan ikke som i Danmark selv finde svar på de spørgsmål, man måtte have. Når der ikke er nogen steder at lede efter forklaringer, så må man lave sine egne eller spørge de helt gamle til råds. Respekten for alderdommen er stor. Selv en total vrøvlet og senil olding bliver behandlet med stor respekt, omend man ikke altid bagefter retter sig efter alt det, som han eller hun siger.

Barn med amuletter (også kaldet juju eller gris-gris.

De beskytter mod sygdomme, onde ånder, uheld osv. De kraftigste kan gøre folk usynlige eller immune overfor knivstik eller kugler.

Jeg bruger lang tid på forklaringer i min lille barfodsklinik og lægger også selv øre til mange forklaringer. Noget for noget: Tandsmerter får man, fordi det er blevet koldere i vejret. Det kan i øvrigt afværges helt, ved at man får en amulet om halsen. Ellers kan man hælde syre fra et batteri på tanden.

En forstuvet eller brækket ankel ordnes ved, at en kvinde, der har født tvillinger, trækker hårdt i foden et par gange. Onde ånder holdes væk på mange måder, en af dem er, at man drikker noget vand, som et stykke papir med skriftsteder fra koranen er opløst i. Sår kan overhældes med petroleum eller brugt motorolie. Diarre hos børn kommer af, at man har brændt en ble. Hikke hos spædbørn kureres ved, at man tager en tråd fra moderens tøj, gør den våd af spyt og sætter den fast på barnets hoved. Sidstnævnte råd virker hver gang, spørg mig ikke hvorfor.

Læger er der ingen af her i området. På klinikkerne kan der være en nonne eller en korttids-uddannet jordemoder. De ansatte på klinikkerne skal leve af

det, der kommer ind via

Juju på væggen over min dør. I flasken er ikke afskift fra koranen eller biblen, men tekster som: "Din mor ser dig", "Den, der graver en garv for andre falder selv i den", "Karmaloven virker også i Afrika".

I kohornet er der forskellige ting, der rasler. Det er forseglet med bivoks, som vi har ristet runer i. Det har virket indtil nu. Ingen tyv har turdet træde over dørtærskelen.

betaling for

konsultationen samt salg af medicin til patienterne. Når ugen er slut, deles de om overskuddet. Det er normalt, at de holder deres faglige viden helt hemmeligt for at kunne bevare deres jobs. Derfor fortæller de intet til patienterne om, hvad de fejler, intet om hvad de selv kan gøre og heller ikke, hvad det er for noget medicin, de får. Der bliver bare udleveret en recept, ofte på 3-4 forskellige slags medicin, uden nogen forklaring.

Om natten og om søndagen er der slet ingen på klinikken, og porten er lukket. Så det er ikke så underligt, at jeg kan have op til 40 patienter i min forhavs-barfodsklinik på en enkelt dag. Det, jeg bruger mest tid på, er at undervise, i for os ofte helt indlysende ting om sår, hygiejne, forstoppelse, smerter, arbejdsstillinger, fødevarer, støjskader og meget andet. Tit kan ting jo afhjælpes af folk selv, hvis de bare får information om sammenhængen. F.eks. at mavesmerter, man kun har, når man er sulten, ikke er en sygdom, og ikke kræver medicin, men kun mad. Det kan så være svært nok i sig selv. At tinitus ikke er et insekt, der er fanget inde i øret, men kommer af larm fra maskiner eller diskoteksmusik. En af mine patienter havde, hvad jeg mente var en virus på balancenerven, men hun selv mente bestemt, at det skyldtes, at hun ikke havde brugt nok penge på sammenkomsten 40 dage efter hendes mands død.

Forhaven i et roligt øjeblik: Kun 1 patient venter i baggrunden i den udendørs klinik.

Oversættelse er også et problem. Feber oversættes ofte med malaria, og omvendt. Der byttes rundt på varmt og koldt. Og smerter bliver tit oversat med "hot". Folk tror også, at smerter, som et andet dyr, kan bevæge sig rundt inde i kroppen. Mange mener bestemt, at de er blevet forhekset. Ingen kender godt de onde troldmænd, der kan forhekse folk, men alle er sikre på, at de eksisterer.

En dreng med en tandbyld. Han kan hjælpes med en penicilinkur og skylning af munden med saltvand.

Folk fortæller sjældent om symptomer, der ikke gør ondt, f.eks. når det bløder fra tarmen, og fatter i det hele taget ikke, hvorfor jeg dog spørger så meget og ikke bare giver dem noget medicin.

Ofte føler jeg mig som en dyrlæge, hvis patienter jo heller ikke kan fortælle hvad, der er galt. Jeg skal tit forsøge at gætte, og har derfor efterhånden udviklet en formidabel intuition. Mit motto er de 3 T'er:

Ting Tar Tid. Og det går da også fremad. Nogen finder ud af, at det virker lige så godt at spise grønne planter som jerntabletter, at forstoppelse kan undgås ved at drikke mere vand, og at huller i tænderne forebygges ved at børste dem. Sig i kor: "Der går ALDRIG hul i en ren tand!"

De ventende patienter følger oftest med i de andres behandling og jeg lærer også selv meget af at få oversat deres diskussioner undervejs. En ung mand i tyverne kommer en dag til klinikken. Han hvisker, at han har problem med sin penis. Han er ikke genert overfor mig, jeg er jo lægen, kun overfor de andre patienter. Han vil gerne have, at jeg ser på den. Jeg foreslår, at vi går indenfor, hvor jeg tager en lampe frem og han lyner ned. Det hele ser helt

normalt ud. Jeg spørger ham, hvad problemet egentlig er. Han fortæller: "Nogen gange skrumper den helt ind og andre gange, så svulmer den op og så kommer der noget hvidt noget ud af den". Han har ikke snakket med hverken sin far eller andre mænd om noget nogensinde.

Om kvinder ved han bare, at han skal holde sig fra dem, til han har sin uddannelse. Han er bange. Jeg må forklare ham, at han er fuldstændig sund, og det, der kommer ud, er det han skal bruge til at lave børn med engang. Og at kroppen hver måned fornyer de små børn i ham, så de altid er friske. Jeg viser ham plancher og forklarer. Han er meget lettet, da han går. Jeg gad nok vide, hvilken medicin, de ville have ladet ham betale for på klinikken, hvis han var gået derhen i stedet.

Agnethe fra lejrens førstehjælp var på besøg hele 2 gange denne vinter.